

Debreceni Ítéltábla
Mf.I.50.028/2020/7.

A Debreceni Ítéltábla a jogi képviselővel nem rendelkező felperes (cím) felperesnek – a ... jogtanácsos által képviselt alperes (cím) alperes ellen vasúti menetkedvezmény biztosítása iránti perében a Nyíregyházi Törvényszék 4.M.70.039/2020/10. sorszámú ítélete ellen a felperes által 12., 13. és 16. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán – tárgyalás mellőzésével - meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és mellőzi a felperes kötelezését eljárási illeték megfizetésére az állam javára.

A le nem rótt 15 000 (tizenötezer) forint fellebbezési illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] A felperes 1979. augusztus 1. napjától állt a jogelőd munkáltató alkalmazásában. 1996. október 31. napján a felperes, a jogutód munkáltató 1 mint munkáltató és a jogutód munkáltató 2 mint új munkáltató által kötött megállapodás szerint a jogutód munkáltató 1 erőforrásainak átszervezésével alakuló jogutód munkáltató 2 kívánta tovább foglalkoztatni a felperest, a munkáltatói jogutódlásra tekintettel a felek munkajogi követeléssel nem élnek egymással szemben, az új munkáltató vállalta, hogy biztosítja a felperes számára mindazon jogokat, amelyeket a hatályos jogszabályok a jogviszony folytonosságához kapcsolódóan biztosítanak. Rögzítették, hogy a megállapodásban nem szabályozott kérdésekben a Szindikátusi szerződés és munkajogi szabályok irányadóak.

[2] A felperes 1996. november 1. napjától a jogutód munkáltató 2 alkalmazásába került, e napon kelt munkaszerződésének 10. pontja szerint a járulékos juttatásokról a munkaszerződés mellékletét képező, a jogelőd munkáltató és az jogutód munkáltató 2 közötti Szindikátusi szerződés rendelkezik. A Szindikátusi szerződés III.5.6. pontja értelmében azok a volt M munkavállalók, akik a társasággal munkaviszonyt létesítenek, családtagjaikkal együtt a M munkavállalókkal, valamint az onnan nyugdíjba vonulókkal azonos feltételek mellett részesülnek menetkedvezményben.

jogelőd munkáltató 2004. szeptember 30. napján keltezetten a Szindikátusi szerződést felmondta. 2005. június 13. napján a felperes és a jogutód munkáltató 2 a felperes munkaszerződését módosította, rögzítve, hogy az 1996. évben megkötött munkaszerződés valamennyi pontját módosítják 2005. július 2. hatállyal, ezt követően kizárólag a munkaszerződés-módosításban foglaltakat tekintik irányadónak. A felperes munkaviszonyát 1979. augusztus 1. napjától folyamatosnak ismerték el, a szerződésben nem szabályozott kérdésekre a Munka Törvénykönyve, a Kollektív Szerződés, a Munkáltató Szervezeti és Működési Szabályzata és egyéb belső szabályzata rendelkezéseit tekintették irányadónak.

[4] A felperes 2013. június 1. napjától – újabb átszervezés után – a MUNKÁLTATÓ munkatársa lett a 2019. szeptember 1. napján történt nyugdíjazása időpontjáig. A felperes nyugdíjazását követően vasúti utazási menetkedvezmény biztosítását kérte, mely kérelmét az alperes elutasította.

[5] A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest a vasúti utazási menetkedvezményhez szükséges igazolvány kiadására. A kereseti kérelmének jogalapjaként arra hivatkozott, hogy a munkáltatója nevében folyamatosan jelen volt a jogelőd munkáltató, s erre tekintettel a juttatás megilleti, a szindikátusi szerződés III.5.6. pontja értelmében a vasúti utazási kedvezményre való jogosultsága fennáll.

[6] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását és a felperes perköltségben történő marasztalását kérte, mivel a már nyugdíjas felperes vonatkozásában a vasúti kedvezményre jogosultság feltételei nem állnak fenn.

[7] Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította, és kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az államnak 15 000 forint eljárási illetéket.

[8] Kifejtette, hogy a személyszállítási szolgáltatásokról szóló 2012. évi XLI. törvény 37. § (1) bekezdése rögzíti törvényi szinten a vasúti utazási kedvezményre jogosultak körét akként, hogy az az országos, regionális vagy elővárosi személyszállítási közszolgáltatást végző, valamint országos pályahálózatot működtető vasúti társaság munkavállalóit, továbbá meghatározott feltételek mellett volt munkavállalóit és igényjogosult hozzátartozóikat, valamint a vasúti dolgozók menetkedvezményeiről szóló jogszabályban meghatározott személyeket illeti meg. Az egyes vasúti társaságok munkavállalóit illető menetkedvezmények kölcsönös elszámolására és elismerésére az érintett társaságok megállapodása irányadó. Az egyes vasúti utazási kedvezményekről szóló 57/2009. (X.20.) KHEM rendelet 2. § (1) bekezdése szerint utazási kedvezményre a kedvezményezett vasúti társaság munkavállalója, nyugdíjasa jogosult, kedvezményezett társaság – figyelemmel a vasúti közlekedésről szóló 2005. évi CLXXXIII. törvény rendelkezéseire is - országos, térségi, elővárosi, vasúti személyszállítási közszolgáltatást végző vasúti társaság, vagy országos vasúti pályahálózatot működtető vasúti társaság, vagy olyan társaság lehet, amely valamelyik fenti társaság

minősített többséget biztosító befolyása alatt álló vasúti társaság és vasútvállalati működési engedéllyel rendelkezik, vagy vasúti tevékenységét bejelentés alapján végzi.

[9] A felperest nyugdíjazása előtt foglalkoztató MUNKÁLTATÓ országos vasúti pályahálózatot működtető társaság minősített többséget biztosító befolyása alatt áll ugyan, de csak 2019. július 7. napjától rendelkezik vasútvállalati működési engedéllyel, csak ezt követően minősül kedvezményezett vasúti társaságnak. A felperest 1996. november 1. után foglalkoztató jogutód munkáltató 2 a foglalkoztatás időszakában, a MUNKÁLTATÓ a foglalkoztatás kezdetétől 2019. július 7. napjáig nem volt kedvezményezett vasúti társaság. Az 57/2009. (X.20.) KHEM rendelet 1. § b) pontja szempontjából a felperes javára az 1979. augusztus 1. és 1996. október 31., valamint a 2019. július 8. és szeptember 1. napja közötti időszak vehető csupán figyelembe, így habár a felperes ugyan kedvezményezett vasúti társaságtól vonult nyugdíjba, az 1. § b) pontjában írt feltételeknek nem felel meg, ezért a rendelet alapján vasúti menetkedvezményre nem jogosult. A felperes munkaszerződése a 2005. évi módosítást követően nem tartalmazza a szindikátusi szerződésre utalást, így a felperes utazási menetkedvezményre a szindikátusi szerződés alapján sem jogosult.

[10] Mivel az alperes a Pp. 81. § (5) bekezdése szerinti költségjegyzéket nem csatolt, javára perköltséget nem állapított meg. A felperest a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (továbbiakban Pp.) 101. § (1) bekezdése alapján kötelezte a kereseti illeték megfizetésére.

[11] A felperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a keresetnek megfelelő döntés meghozatalát kérte, a Pp. 369. § (3) bekezdés a) pontjában meghatározott felülbírálati jogkört gyakorlásának útján. Kérte, hogy az utazási kedvezményre való jogosultság megállapításánál a bíróság vegye figyelembe az 1996. november 1. és 2004. október 4. közötti időtartamot is tiszteletben tartva Szindikátusi szerződés III.5.6. pontját. A Szindikátusi szerződés felmondását megelőzően munkavállalóként és nyugdíjasként menetkedvezményre volt jogosult, ennek tudatában dolgozott, ezeket az éveket utólag sem lehet eltérően értelmezni. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság 6. alatti végzése szerint munkavállalói költségkedvezményre jogosult, ennek ellenére az elsőfokú bíróság kötelezte a kereseti illeték megfizetésére.

[12] Az alperes ellenkérelmében – tartalma szerint – az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Kiemelte, hogy a vasúti kedvezmény megállapításakor a hatályos jogszabályokban foglalt rendelkezéseket kell figyelembe venni, amelyek a felperes esetében kedvezményre való jogosultságot nem állapítanak meg. A 2012. évi XLI. törvény 51. § (1) bekezdése szerint a korábban bármely jogcímen szerzett kedvezményt csak azok a nyugdíjasok tarthatják meg, akik 2012. július 1. napját megelőzően vonultak nyugdíjba. Az egyoldalú munkáltatói kötelezettségvállalást nem lehet kiterjesztően értelmezni, a megszerzett jogok fenntartása az aktív munkavállalók részére járó juttatás biztosítására irányult. Az 57/2009. (X.20.) KHEM rendelet is csak a munkavállalói státusszal összefüggésben értelmezhető.

[13] Az ítéltábla a fellebbezést a Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

[14] A felperes fellebbezése részben alapos.

[15] Az elsőfokú bíróság a kereset eldöntéséhez szükséges körben a tényállást feltárta, a bizonyítás eredményét okszerűen, az irányadó jogszabályoknak megfelelően mérlegelte, abból helytálló jogi következtetésre jutott.

[16] A felperes ugyan kedvezményezett vasúti társaságtól vonult nyugdíjba, azonban a nyugdíjazási előtti munkáltatója, a MUNKÁLTATÓ a felperes által sem vitatottan csak 2019. július 7. napjától minősült kedvezményezett vasúti társaságnak, ekként az egyes vasúti utazási kedvezményekről szóló 57/2009. (X.20.) KHEM rendelet 1.§ b) pontjának első fordulata szerint - ha nyugdíjazását közvetlenül megelőzően kedvezményezett vasúti társasággal, illetve az elkülönült vasútegészségügyi szervezettel folyamatosan legalább öt évig állt munkaviszonyban, illetve közalkalmazotti jogviszonyban és összeszámítva legalább 10 év munkaviszonnal vagy közalkalmazotti jogviszonnal rendelkezik – nem állhat fenn.

[17] Helytállóan vizsgálta ezért az elsőfokú bíróság, hogy a felperes részére utazási kedvezmény a rendelet 1. § b) pontjának második fordulata szerint megállapítható-e, azaz megállapítható-e, hogy a felperes kedvezményezett vasúti társaságnál, illetve az elkülönült vasútegészségügyi szervezetnél összeszámítva legalább húsz év munkaviszonnal, illetve közalkalmazotti jogviszonnal rendelkezik és munkaviszonyához, illetve közalkalmazotti jogviszonyához kapcsolódóan utazási kedvezmény illette meg.

[18] A felperes 1979. augusztus 1. és 1996. október 31. napja között a JOGELŐD MUNKÁLTATÓ alkalmazásában állt, ezen időszak a felek által nem vitatottan vasúti társaságnál fennállt munkaviszony, azonban csupán 16 év 3 hónap időtartamú az előírt 20 év helyett.

[19] A személyszállítási szolgáltatásokról szóló 2012. évi XLI. törvény 37. § (1) bekezdése értelmében az egyes vasúti társaságok munkavállalóit megillető menetkedvezmények kölcsönös elismerésére, elszámolásának módjára és megtérítésére az érintett vasúti társaságok megállapodása irányadó. Az alperes ellenkérelmében helytállóan felhívott 51. § (1) bekezdés szerint a vasúti társaságok által megkötött, az utazási kedvezményekre vonatkozó megállapodásai alapján a jelen törvény hatálybalépése előtt megszerzett kedvezmények a

kedvezményezetteket e törvény hatálybalépése után is megilletik. A jogosultat a megszerzett kedvezmények a nyugdíjba vonulását követően akkor illetik meg, ha a vasúti társaságok közötti megállapodások alapján már e törvény hatályba lépése előtt is jogosult volt kedvezményre munkavállalóként, és e törvény hatályba lépése előtt (azaz 2012. július 1. napját megelőzően) jogosulttá vált a nyugdíjas kedvezményre is.

[20] A felperes e körben alaptalanul hivatkozott arra, hogy a JOGELŐD MUNKÁLTATÓ és a jogutód munkáltató 2 közötti Szindikátusi szerződésre tekintettel az annak felmondásáig terjedő időt is vasúti társaságnál fennállt munkaviszonynak kellene tekinteni. A Szindikátusi szerződés III.5.6. pontja csak azt rögzíti, hogy a felek megállapodása alapján a jogutód munkáltató 2-től nyugdíjba vonulók a szerződés fennállása alatt a jogelőd munkáltatótól nyugdíjba vonulókkal azonos feltételek mellett részesülnek menetkedvezményben. A felperes azonban nem a szindikátusi szerződés hatálya alatt, és nem a jogutód munkáltató 2-től vonult nyugdíjba. A perben a felperes nem bizonyította, de nem is állította, hogy az őt nyugdíjba vonulása előtt foglalkoztató MUNKÁLTATÓ akár a jogutód munkáltató 2-vel, akár a jogelőd munkáltatóval ezzel azonos tartalmú szerződést kötött volna.

[21] A Szindikátusi szerződés megkötésekor hatályos, a vasútról szóló 1993. évi XCV. törvény 14. § (3) bekezdése akként rendelkezett, hogy a közforgalmú vasút munkavállalóját, nyugdíjasát és igényjogosult hozzátartozóikat utazási és fuvarozási kedvezmény illeti meg. Az ezen jogszabályt hatályon kívül helyező, a vasúti közlekedésről szóló 2005. évi CLXXXIII. törvény a menetkedvezményre jogosultak körét már ennél szűkebb körben határozta meg, annak 68. § (2) bekezdése szerint arra csak az országos, térségi vagy elővárosi vasúti közszolgáltatást végző, valamint az országos vasúti pályahálózatot működtető vasúti társaság munkavállalója, nyugdíjasa és igényjogosult hozzátartozói, továbbá a külön jogszabályban meghatározott személyek minősültek. Ugyanakkor az egyes vasúti társaságok munkavállalóit megillető utazási kedvezmények kölcsönös elismerésére, elszámolásának módjára és megtérítésére az érintett vasúti társaságok megállapodását tette irányadóvá, és rögzítette [87. § (3) bekezdés], hogy a vasúti társaságok egymással kötött, az utazási kedvezményekre vonatkozó megállapodásai alapján a jelen törvény hatálybalépése előtt megszerzett kedvezmények a kedvezményezetteket e törvény hatálybalépése után is megillették. A törvény hatálybalépésekor a felperes a jogutód munkáltató 2 alkalmazásában állt, amely nem felelt meg a 68. § (2) bekezdésében meghatározottaknak, továbbá a jogelőd munkáltató még e törvény hatálybalépését (2006. január 2.) megelőzően a Szindikátusi szerződést felmondta, így a törvény hatálybalépésekor nem volt olyan, a vasúti társaságok közötti megállapodás sem érvényben, amely a nyugdíjba vonulók részére a jogelőd munkáltató nyugdíjasaival azonos feltételekkel biztosította volna a kedvezményeket, ebből következően a 87. § (3) bekezdésének alkalmazására nem kerülhetett sor. Ugyanezen okból nem illeti meg kedvezmény a felperest a 2012. évi XLI. törvény 51. § alapján sem.

A jogelőd munkáltató és a jogutód munkáltató 2 között nem vitatottan munkáltatói jogutódlás következett be, amelyre tekintettel a felek a munkaviszonyt folytonosnak tekintették, ez azonban a felperesi érveléssel szemben nem jelenti azt, hogy az egyébként nem kedvezményezett vasúti társaságnál fennállt jogviszonyt az 57/2009. (X.20.) 1. § b) pontja

szerinti kedvezményezett vasúti társaságnál fennállt jogviszonynak kellene tekinteni. Ilyen rendelkezést a felperes által hivatkozott Szindikátusi szerződés sem tartalmaz. A munkáltatói jogutódlás szabályai csupán 1997. július 1. napi hatállyal kerültek beiktatásra az 1992. évi XXII. törvény 85/A. §-ba, azaz a jogelőd munkáltató és jogutód munkáltató 2 közötti jogutódlásra nem irányadók, azonban még azok alkalmazása esetén sem lehetne pusztán a munkáltatói jogutódlás alapján a felperes jogosultságát megállapítani, mivel a vasúti kedvezmény biztosítása nem tekinthető a jogutódlással átszálló munkaviszonyból származó munkáltatói kötelezettségnek (Kúria Mfv.II.10.663/2013/12.).

[23] Nem volt ugyan vitatott a perben, hogy a MUNKÁLTATÓ a munkaviszony fennállása alatt, mint munkavállalónak biztosított a felperesnek vasúti utazási kedvezményt, azonban ez a felperes aktív munkavállalói státuszához kötődött, az a munkáltató egyoldalú kötelezettségvállalása volt (a felperes ennek ellenkezőjét nem bizonyította), amely kiterjesztően nem értelmezhető, azaz a felperes az 57/2009. (X.20.) KHEM rendelet 16. § (2) bekezdésére tekintettel sem jogosult az utazási kedvezményre.

[24] Az elsőfokú bíróság ítélete ennek megfelelően a per főtárgya tekintetében helytálló. Tévedett ugyanakkor az elsőfokú bíróság, amikor a felperest a feljegyzett kereseti illeték megfizetésére kötelezte.

[25] A Pp. elsőfokú bíróság által felhívott 101. § (1) bekezdése arról rendelkezik csupán, hogy a bíróságnak az eljárást befejező határozatában döntenie kell a meg nem fizetett illeték és az állam által előlegezett költség viseléséről, de nem jelenti azt, hogy arra valamennyi esetben a felet kell kötelezni. A meg nem fizetett illetéket és az állam által előlegezett költséget a Pp. 102. § (1)-(6) rendelkezései szerint ugyanis vagy valamelyik fél (beavatkozó) vagy az állam viseli.

[26] Az elsőfokú bíróság 6. sorszám alatti végzésével megállapította, hogy a felperes a Pp. 525. § (1) bekezdése és 73/2009. (XII.22.) IRM rendelet 1. § alapján munkavállalói költségkedvezményre jogosult, habár ezen időpontban a felperes munkaviszony megszűnéskori távolléti díjának összege nem volt ismert. Az ítéltábla ezen adatot a Pp. 525. § (3) bekezdése alapján beszerezve megállapította, hogy a munkavállalói költségkedvezmény feltételei a felperes vonatkozásában az elsőfokú eljárás során is fennálltak. A munkavállalói költségkedvezményben részesülő felet a Pp. 525. § (2) bekezdése alapján költségmentesség illeti meg, ezért a Pp. 95. § (1) bekezdés c) pontja alapján - jogszabály eltérő rendelkezése hiányában - mentesül a meg nem fizetett illeték, továbbá az állam által előlegezett költség megfizetése. Mivel jelen esetben ilyen eltérő jogszabályi rendelkezés nincs, a pervesztes felperest az elsőfokú bíróság tévesen kötelezte a feljegyzett kereseti illeték megfizetésére, az a Pp. 102. § (6) bekezdése szerint az állam terhén marad. Ennek összege azonban az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 43. § (5) bekezdése alapján 10 000 forint.

[27] Az ítéltábla mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján részben, a kereseti illeték megtérítésére vonatkozó rendelkezés tekintetében megváltoztatta, míg ezt meghaladóan helybenhagyta.

[28] Az alperes a másodfokú eljárásban költséget nem számított fel. A felperes fellebbezése a per főtárgya tekintetében nem vezetett eredményre, a le nem rótt fellebbezési illetéket [Itv. 46. § (1) bekezdés] a felperest illető munkavállalói költségkedvezményre tekintettel a Pp. 525. § (2) bekezdése, Pp. 95. § (1) bekezdés c) pontja és 102. § (6) bekezdése alapján az állam viseli.

Debrecen, 2020. november 25.

Dr Tass Edina s.k. a tanács elnöke, Dr. Gárdosi Judit s.k. előadó bíró, Dr. Veszprémy Zoltán s.k. bíró